

De Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij van Wijk aan Zee

De Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij (KNRM) (Royal Netherlands Sea Rescue Institution) is een particuliere stichting voor het verlenen van hulp aan in nood verkerende schepen langs de Nederlandse kust.

Wanneer op 14 oktober 1824 het fregat “de Vreede” strandt bij Huisduinen worden door de inwoners van Huisduinen een aantal pogingen ondernomen tot het redden van de bemanningsleden van het gestrande schip. Zeven mannen proberen met een vissersvlet het schip te bereiken. De eerste poging mislukt maar bij de tweede poging weten ze 11 schipbreukelingen van boord te halen. De kapitein, de stuurman en de bootsman blijven op het schip achter. Bij de derde poging weten ze ook deze 3 mannen van boord te halen. Maar dan slaat het noodlot toe: de vlet slaat op de terugreis om en slechts 1 redder overleeft dit ongeluk. De overige 6 redders en de drie bemanningsleden komen allen om. Dit ongeluk is de aanleiding tot oprichting van de Noord- en Zuid Hollandsche Reddingmaatschappij, de uiteindelijke KNRM.

De stranding van ‘De Vreede’ bij Huisduinen

- 11 november 1824: de Noord- en Zuid-Hollandsche Redding Maatschappij wordt opgericht in Amsterdam.
- 20 november 1824: de Zuid-Hollandsche Maatschappij tot Redding van Schipbreukelingen wordt opgericht in Rotterdam.
- 26 december 1824: de eerste redding wordt verricht door de roeireddingboot van Egmond aan Zee. Er worden vijf schipbreukelingen gered.

De KNRM steunt volledig op giften van donateurs, nalatenschappen, sponsoring en de inzet van een groot aantal vrijwillige bemanningen en medewerkers. Zij ontvangt geen subsidie van de staat. Zij is de klok rond paraat voor het uitvoeren van search-and-rescue- en andere hulpverleningstaken op het water in opdracht van de Kustwacht: 24 uur per dag, alle dagen van het jaar.

Wijk aan Zee behoort tot de oudste reddingstations van de Koninklijke Nederlandse Redding Maatschappij. Een jaar na de oprichting op 11 november 1824 werd in Wijk aan Zee een roeireddingboot gestationeerd. De eerste redding verrichtte het station pas in 1831. Zes opvarenden werden gered van het gestrande zeilschip James. In 1833 volgde de tweede geslaagde redding. In de loop der jaren redden de Wijk aan Zeeërs vele schip-breukelingen van de verdrinkingsdood. In het begin met primitieve roeireddingboten, later met sterke motorreddingboten.

Ongeveer 80% van de reddingen van tegenwoordig draait om de pleziervaart, windsurfers, kitesurfers en recreatiejachten. 20 tot 30% van de oproepen gaat om de koopvaardij. Het gaat dan om de redding van opvarenden en niet om het bergen van schepen. Een jacht dat kleiner is dan 10 meter mag door de KNRM geborgen worden. Als het groter is dan komt er een bergingsmaatschappij. Zonder alarmering vaart een reddingboot niet uit. Alle vrijwillige bemanningsleden dragen een alarmontvanger (pager) en zijn binnen tien minuten aanwezig op het station. Zij hebben daarvoor toestemming van hun werkgever. Wijk aan zee heeft 4 schippers en vaart met de Reddingsboot ‘Donateur’ van het type Valentijn. Zij is bijna 11 meter lang en heeft genoeg aan 4 bemanningsleden om uit te varen. Twee keer per week wordt er geoefend en dat is nodig want de bemanning moet in topconditie zijn en blijven. Om redder te worden moet er een zwaar trainingsprogramma worden gevolgd. De training wordt afgesloten met een trainingsweek in de buurt van Aberdeen en één van de onderdelen daarvan is om uit de cabine van een helikopter te komen die in het water ligt. Deze oefening vindt plaats in een golfslagbad waarin de condities van een ruwe zee perfect kunnen worden nagebootst. De KNRM heeft 45 stations langs de Nederlandse kust, op de Waddeneilanden en aan het IJsselmeer. De sleutelwoorden van zijn zo logisch dat ze geen verdere uitleg behoeven. Zonder deze is elke redding tot mislukken gedoemd. Vertrouwen en samenwerking.

Een aantal reddingen door de redders van Wijk aan Zee

30 januari 1877 tijdens een zware storm vergaat de sleepboot "Archimedes" onder de kust van Wijk aan Zee

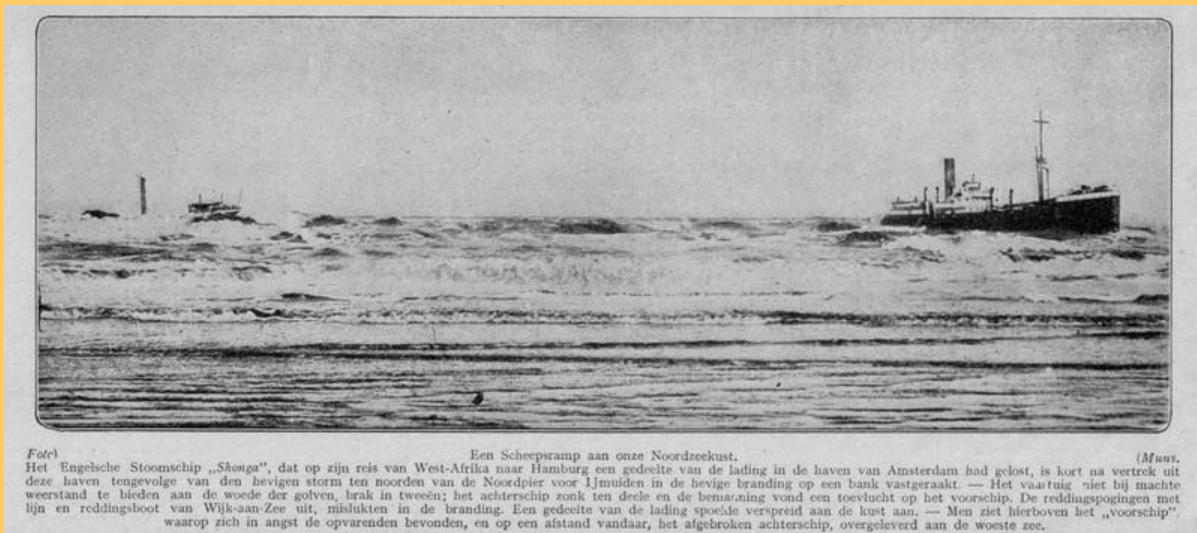
In 1903 verging voor de kust van Wijk aan Zee het vrachtschip De Vrijheit. De Vrijheit was een Nederlands stoomschip. Het was een zware storm met mist en een hoge zee. Ten noorden van Wijk aan Zee was in vroeger tijden de sleepboot de Archimedes gestrand. De Vrijheit liep vast op het wrak van de sleepboot en brak doormidden. Gelukkig konden alle opvarenden worden gered. De goederen die de Vrijheit vervoerde spoelden aan op het strand, textiel, schoenen, porselein, spinkatoen en andere garens. Een mazzel voor de Wijk aan Zeeërs die, buiten de standvonder om, veel van de goederen borgen en later verkochten aan handelaren uit Haarlem en Amsterdam. Wilt u de Vrijheit zien dan moet u bij opkomst van het strand rechts afslaan, na ongeveer 2 km ligt de Vrijheit in zee. Dit wrak is bij laag water zeer goed te zien.

Op 7 november 1923 liep bij Wijk aan Zee de Nederlandse ijzeren stoomtrawler de Heemskerk aan de grond.

Op 17 februari 1928 verging het Engelse stoomschip de Shonga. Dit schip was gevuld met cacaobonen. Het zeewater stond hoog na een hele dag storm. De wijk aan zeese reddingsboot getrokken door paarden werd bij de redding van de bemanning geholpen door de IJmuidense reddingsboot die een motor had. Alle bemanningsleden werden gered. Tegen de ochtend brak het schip in tweeën en spoelde de lading aan op o.a. het strand tussen Katwijk en Castricum. Pas na drie dagen, toen men erachter kwam wat de lading was, werden de duizenden balen cacaobonen geborgen. De bonen werden opgekocht door de cacaofabriek Roemers in de zaan. In de Engelse kerk in Amsterdam werd op zondag 19 februari een dank en herdenkingsdienst gehouden. De scheepsinventaris van de Shonga werd op 5 april geveld in Hotel Nummer Een in IJmuiden. De opbrengst was 6500 gulden.

De bemanning van de reddingsbrigade ontvingen op donderdag 1 november van de Britse koning Georg V de zilveren onderscheiding voor dapperheid en menslievendheid.

De bemanning was schipper W. Grapendaal en de roeiers Jac. Grapendaal, J. Grapendaal, B. van der Meij, L. van der Kolk, S. Schelvis, T.A. de Visser en J. Snijders Vroegop.

Eind november 1932 was er een bijzondere stranding. Niet van een schip of een walvis maar van een vliegtuig dat noodgedwongen moest landen op het strand van Wijk aan Zee. Het was een militair vliegtuig van vliegveld Soesterberg. De piloot, eerste luitenant Jonkheer Wittert van Hoogland, (zie foto rechts) moest wegens een defect aan de motor een noodlanding maken. In de namiddag kwam er vanuit Soesterberg hulp en omstreeks half 5 kon het vliegtuig weer opstijgen.

Op 13 november 1972 strandde de Wan Chun, een Chinees vrachtschip bij kilometerpaal 47 vijf kilometer van Wijk aan Zee. Alle bemanningsleden zijn door de reddingsbrigade van Wijk aan Zee en IJmuiden gered.

Versillende bergingsbedrijven beten hun tanden stuk op het koelschip. In januari 1973 werd begonnen met de berging met het graven van een geul onder het schip tijdens deze werkzaamheden scheurde het schip. Het zat het bergingsbedrijf niet mee want tijdens een storm op 5/6 november sloeg het schip om over bakboord.

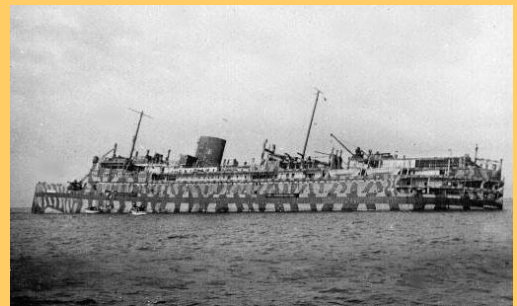
Op 7 april 1974 brak er brand uit op het schip waarschijnlijk door vandalisme en het schip totaal uitbrandde.

Op 4 april 1974 had een sloopbedrijf uit Beverwijk van Rijkswaterstaat opdracht gekregen om het schip ter plaatse te slopen voor het einde van het jaar.

Het zou uiteindelijk twee jaar op het strand blijven liggen, eerst nog rechtop en later op haar zij. Ze was lange tijd min of meer vrij toegankelijk en trok vele duizenden toeristen, inclusief een patat- en haringkraam. Beetje bij beetje is ze ter plekke gesloopt.

De Baloeran werd getorpedeerd op 01-09-1943 tijdens een reis van Rotterdam naar Hamburg ter hoogte van IJmuiden 3 km noord van de Noordpier van IJmuiden. Het Nederlandse stoom passagiersschip DSMS BALOERAN werd in 1930 gebouwd bij de werf Feijenoord in Rotterdam. Op 16 april van dat jaar aanvaardde zij haar eerste reis naar Nederlands-Indië. Ze voer tot het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog voor de Rotterdamse Lloyd in regelmatige lijndienst tussen Rotterdam en Batavia (het huidige Jakarta) in Indonesië. De meeste vissers kennen het wrak van de "BALOERAN" wel. Het wrak is gelegen net ten noorden van de pieren van IJmuiden.

Voor het strand van Wijk aan Zee is vrijdagochtend 20 januari 2012 rond half 6 het Filippijnse schip *Aztec Maiden* vastgelopen. Het schip lag bijna 150 meter uit de kust, aan de noordkant van Wijk aan Zee.

Aztec Maiden is een vrachtschip uit het jaar 1984. De lengte x breedte is 155 x 24 meter. Leeg Gewicht is 19777 ton. Dit schip vaart onder de Filippijnse vlag.

Net buiten de pieren van IJmuiden, rond 2.30 uur, ontstonden voortstuwingsproblemen doordat de schroef van het hoog op het water liggende schip lucht hapte. De loods wilde koers zetten naar het westen en trachtte het schip met de kop in de wind in positie te krijgen. Toen dit niet goed lukte werd geprobeerd terug te keren naar IJmuiden. Maar de motor reageerde niet en viel uit onder invloed van de toerentalbegrenzer. Het anker moest eruit, maar bleek in de stormachtige westenwind niet te houden.

De situatie werd precair, terwijl het in de machinekamer maar niet wilde lukken de motor weer aan de gang te krijgen.

De loods had de kapitein al in een eerder stadium geadviseerd sleepboothulp in te roepen, maar pas om 4.30 uur werd daarom gevraagd. Een kwartier later liep de *Aztec Maiden* op een zandbank, 200 meter van het strand. De 20-koppige bemanning bleef aan boord.

Drie dagen later werd het schip losgetrokken en werd het in de haven van IJmuiden afgemeerd. De *Aztec Maiden* is maandagavond leeg uit IJmuiden vertrokken naar Gdansk in Polen.

Een held

Wijk aan Zeesche redder jubileert

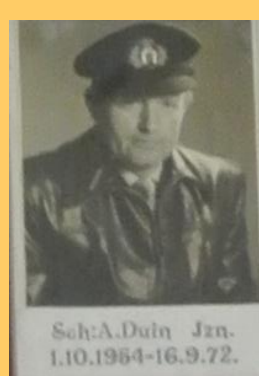
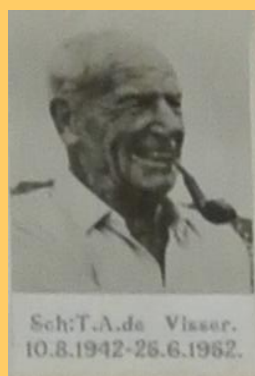
WIJK AAN ZEE. 30 Maart 1939. De Noord- en Zuidhollandsche Reddingsmaatschappij zal op 1 April a.s. huldigen een harer trouwste leden, n.l. den heer Joh. Grapendaal die veertig jaar te Wijk aan Zee zijn beste krachten heeft gegeven tot redding van in nood verkerenden. Achtereenvolgens was hij roeier, reservebootsman, bootsman (15 jaar lang) en vuurpijloprichter, terwijl hij nu het materiaal onderhoudt en beheert.

Bekend is vooral zijn hulp bij de stranding van de 'Shonga' die op 17 februari 1928 bij vliegend stormweer op de Zuidpier bij IJmuiden sloeg, waarbij 28 mensen werden gered. Ter gelegenheid daarvan schonk de Engelsche koning hem een zilveren medaille aangezien hij, met moed en zelfopoffering de menschheid heeft gediend.

Ook onderscheidde hij zich bij de stranding van den stoomtrawler 'Gezina', op 16 en 17 november 1928 (redding met het wippertoestel) terwijl hij reeds op 11 augustus 1896 optrad bij de redding van drie mannen van de U.K. 2 en op 15 augustus 1904 bij een redding van 4 man van een gestrande logger. Na een ongeluk met bootoefenen is hij op eigen verzoek door de maatschappij op non-actief gesteld, doch op herhaald aandringen liet hij zich in 1928 weer aanstellen. Zonder deze onderbreking zou hij dus 56 in haar dienst gestaan hebben. Als badmeester redde hij op 5 Augustus 1925 met een vlet twee badgasten het leven, terwijl hij op 29 Augustus 1926 het genoegen mocht smaken een heer en dame te redden. In het dorp is een comité gevormd om dezen dag niet onopgemerkt te laten voorbij gaan.

Gemengd Nieuws. De reddingmiddelen te Wijk aan Zee. Zoeklicht-installatie cadeau.

WIJK AAN ZEE, 8 Februari. 1929 — Het bestuur der Reddingbrigade alhier, had aan de N.V. Philips gloeilampenfabriek te Eindhoven het verzoek gericht, om medewerking te verleen tot het verkrijgen, van een zoeklicht-installatie aan het strand. Thans is bij het bestuur het bericht ingekomen, dat Philips besloten heeft, aan de Reddingbrigade een dergelijke installatie, met een lichtsterkte van 1½ miljoen kaarsen, geheel kosteloos te verstrekken. Zulk een installatie is nog nergens geplaatst, ook niet in het buitenland. Bij een eventueele stranding onder Wijk aan Zee, kan zulk een zoeklicht schitterende diensten bewijzen.

5 schippers van het station Wijk aan Zee vanaf 1900 tot 1984. De heer R.C. van Wilgenburg die van 1984-1991 schipper was, is (nog) niet op een foto aanwezig. Op dit moment zijn er 4 schippers werkzaam als vrijwilliger en daarnaast zijn er 6 opstappers en 7 aankomende opstappers (in opleiding).

Kijk voor meer informatie op de website van de KNRM

www.knrm.nl/waar-wij-zijn/reddingstations/wijk-aan-zee/